

KÚRIA

Bfv.I.1794/2015/6. szám

A Kúria Budapesten, a 2016. év március hó 8. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A lopás büntette miatt folyamatban volt büntetőügyben a terhelt védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálva a Debreceni Járásbíróság 5.B.303/2012/47. számú ítéletét, valamint a Debreceni Törvényszék 1.Bf.731/2014/7. számú végzését hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Debreceni Járásbíróság a 2014. szeptember 23. napján kihirdetett 5.B.303/2012/47. számú ítéletével a terheltet bűnösnek mondta ki lopás büntetében [Btk. 370. § (1) bekezdés, (3) bekezdés a) pont]; ezért öt év - végrehajtásában két év próbaidőre felfüggesztett - börtönbüntetésre ítélte azzal, hogy a szabadságvesztésből végrehajtásának elrendelése esetén a terhelt a büntetés kétharmad részének kitöltése után bocsátható feltételes szabadságra. Rendelkezett továbbá a bűnjelekről, a polgári jogi igényről, valamint a bűnügyi költségről.

A védelmi fellebbezés alapján másodfokon eljáró Debreceni Törvényszék a 2015. június 15. napján meghozott 1.Bf.731/2014/7. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A jogerős ügydöntő határozatok ellen a terhelt védője nyújtott be felülvizsgálati indítványt a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontjára

alapítva.

Az indítványozó szerint az eljáró bíróságok törvényes vád hiányában jártak el, mivel a vádiratból hiányzik a cselekmény elkövetésének pontos időpontja, így a bűncselekménnyel okozott kárt sem lehetett pontosan megállapítani.

Emellett arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság a bűnösség megállapítására vonatkozó indokolási kötelezettségének oly mértékben nem tett eleget, hogy emiatt határozata felülbírálatra alkalmatlan, mivel csak azon vallomásrészekre utalt, amelyek részben cáfolták a terhelt védekezését, és azon tanúvallomásokról és szakértői megállapításokról, amelyek a terhelt álláspontját igazolták, nem adott számot.

Sérelmezte a másodfokú bíróság eljárását is, mivel a Debreceni Törvényszék bizonyítást vett fel, annak ellenére, hogy a tényállást megalapozottnak találta, holott szerinte abban az esetben nem kell bizonyítást lefolytatni, ha a tényállás megalapozott; így nyilvánvalóan nem is volt megalapozott a tényállás, emellett a másodfokú bíróság a lefolytatott bizonyítás eredményét határozatában nem is tüntette fel.

Ezért elsősorban a megtámadott határozatok hatályon kívül helyezésére és az eljárás megszüntetésére, másodsorban a határozatok hatályon kívül helyezése mellett az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítására tett indítványt.

A Legfőbb Ügyészség a felülvizsgálati indítványt törvényes vád hiányát sérelmező részében megalapozatlannak, míg az indokolási kötelezettség megsértése tekintetében részben törvényben kizártnak, részben alaptalannak találta.

Kifejtette, hogy a vádirat az energialopás elkövetésének lehetséges kezdő időpontját, továbbá befejezésének napját is meghatározta, így törvényes volt.

Az indokolási kötelezettség megsértése kapcsán kifejtettekre pedig arra utalt, hogy a bizonyítékok értékelése körében levont következtetések helyessége már kívül esik az eljárási szabálysértések körén, ezért a felülvizsgálati indítványnak az indokolási kötelezettség megsértésére vonatkozó érvelése alapvetően a bizonyítékok mikénti értékelését és ezen keresztül a tényállást támadta, ami a felülvizsgálati indítványban kizárt. Hivatkozott arra is, hogy az eljáró bíróságok indokolásukban pontosan számot adtak arról, hogy mely bizonyítékokat miért fogadtak el, így a Debreceni Törvényszék is helytállóan fejtette ki, hogy a felvett bizonyításra figyelemmel miért nem találta szükségesnek a tényállást sem kiegészíteni, sem helyesbíteni. Számot adott

ugyanakkor arról is, hogy a védelmi fellebbezésben előterjesztett bizonyítási indítványokat miért vetette el.

Indítványozta ezért, hogy a Kúria a megtámadott határozatokat hatályában tartsa fenn (BF.1840/2015.).

A Legfőbb Ügyészség indítványára tett észrevételeiben a védő a felülvizsgálati indítványban kifejtetteket továbbra is fenntartotta.

A Kúria a felülvizsgálati indítványt a Be. 423. § (4) bekezdésében írtaknak megfelelően a felülvizsgálati indítványban megjelölt okra figyelemmel bírálta felül, emellett tekintettel volt ugyanezen törvényhely (5) bekezdése alapján a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontjában megjelölt, az indítványban nem hivatkozott egyéb, feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező esetleges egyéb eljárási szabálysértésekre is.

A Be. 416. § (1) bekezdés - indítványozó által felhívott - c) pontja szerint a jogerős ügydöntő határozat ellen akkor van helye felülvizsgálatnak, ha a bíróság határozatának meghozatalára a Be. 373. § (1) bekezdés I. b) vagy c) pontjában, illetve II-IV. pontjának valamelyikében meghatározott eljárási szabálysértéssel került sor.

A Be. 373. § (1) bekezdés I. c) pontja szerint az ítélet hatályon kívül helyezésének és az eljárás megszüntetésének van helye, ha a bíróság törvényes vád hiányában járt el, illetve a III. a) pont szerint az ítélet hatályon kívül helyezése mellett az eljárás bíróság új eljárásra utasításának, ha a bíróság indokolási kötelezettségének olyan mértékben nem tett eleget, hogy emiatt az ítélet felülbírálatra alkalmatlan.

A Be. 2. § (2) bekezdése szerint törvényes a vád, ha a vádemelésre jogosult a bírósághoz intézett indítványában meghatározott személy pontosan körülírt, büntető törvénybe ütköző cselekménye miatt a bírósági eljárás lefolytatását kezdeményezi.

A vád törvényessége a vádirattal szemben támasztott azoknak a tartalmi követelményeknek a minimuma, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a büntetőeljárás bírósági szakasza meginduljon és a bíróság az eljárást lefolytathassa (EBH 2015.B.10.).

Mindebből következően - a következetes bírói gyakorlatnak megfelelően - akkor, ha a törvényes vád minimális tartalmi követelményei nem teljesülnek, azaz a vádat nem meghatározott személy ellen és nem pontosan körülírt és büntető törvénybe ütköző cselekmény miatt emelik, bírósági eljárás nem indulhat, illetve a megindult eljárást meg kell szüntetni.

A vád tárgyává tett cselekmény körülírása pedig akkor pontos, ha a vádló indítványában ismertetett történeti tényállás hiánytalanul tartalmazza a büntető törvényi tényállás elemeinek megfelelő konkrét tényeket, így az elkövetési magatartást, a cselekmény megvalósításának helyét is idejét, stb. (BKv 1. számú kollégiumi vélemény).

Ennek megfelelően a vád tárgyává tett cselekmény történeti tényállásának leírása határozza meg a vád kereteit (BH 2006.281.).

A Debreceni Városi Ügyészség B.1429/2011/11-II. számú vádirata mindenben megfelelt a törvényes vád előbbiekben részletezett követelményeinek. Tartalmazta, hogy a gázellátó rendszer házilagos megbontására ugyan ismeretlen időpontban, azonban 2008. január 25. napját követően került sor, és a terhelt a gáz fogyasztását 2011. február 2. napján 13 óra 15 perctől folytatta, ezzel 13.225 köbméter méretlen földgázt tulajdonítva el, összesen 1.642.082 forint kárt okozva.

Az eljáró bíróságok pedig ennek alapján folytatták le a bizonyítási eljárást és állapították meg a tényállásban az elkövetési időt és az elkövetési értéket; az ehhez szükséges törvényes kereteket a vád biztosította.

Ugyanakkor a bizonyítékok értékeléséből egyértelműen megállapítható és a felülbíráló bíróság számára nyomon követhető, hogy az ítéleti tényállásban megjelölt időtartamon belül milyen szempontok alapján került sor az éves gázfogyasztás, illetve a szabálytalan gázvételezés mértékének meghatározására.

Erre tekintettel nem találta a Kúria megalapozottnak az indokolási kötelezettség megsértésére vonatkozó védői érveket sem.

A Be. 258. §-ában előírtakra figyelemmel a bíróság indokolásában köteles számot adni döntéshozatali tevékenységéről, a felülbíráló bíróság pedig ezt köteles ellenőrizni.

A Be. 373. § (1) bekezdésének már felhívott III. a) pontja alapján azonban a hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértés akkor valósul meg, ha a bíróság indokolási kötelezettségét a bűnösség megállapítása, a felmentés, az eljárás megszüntetése, a cselekmény jogi minősítése vagy a büntetés kiszabása, illetve az intézkedés alkalmazása tekintetében mulasztotta el.

A Kúria következetes gyakorlata alapján a felülvizsgálati eljárásban a megtámadott határozat hatályon kívül helyezését eredményező eljárási szabálysértést akkor lehet megállapítani, ha a

jogerős ítéletben megállapított tényállás olyan ellentmondásokat tartalmaz, amelyek miatt nem állapítható meg, hogy a bíróság a büntetőjogi felelősségre vonás szempontjából jelentős kérdésekben milyen tényekre alapította ítéletét, illetve nem vette számba az ennek alátámasztására szolgáló bizonyítékokat, az indokolás nem tartalmazza azok értékelését (BH 2010.117., BH 2010.241.).

Ilyen hibát azonban a Kúria sem az elsőfokú, sem a másodfokú bíróság határozata kapcsán nem észlelt.

Az eljáró bíróságok az irányadó tényállást hiánytalanul megállapították, a bizonyítékokat a logika szabályainak megtartásával értékelték és a döntésükről számot is adtak.

Emellett az ügydöntő határozatokban nyomon követhető volt az is, hogy az eljáró bíróságok az érdemi döntésben kifejeződő álláspontjukat - a bűnösséggel, a minősítéssel, a büntetéssel, illetve az intézkedéssel kapcsolatban - mire alapozták.

Ahogy arra a Legfőbb Ügyészség is utalt, a bizonyítékok értékelése körében levont következtetések helyessége és az értékelés eredménye egyébként is kívül esik a feltétlen eljárási szabálysértések körén, az tartalmilag az ügydöntő határozat megalapozottságának felülvizsgálati eljárásban meg nem engedett támadását jelenti (BH 2013.10.).

A Be. 423. § (1) bekezdése szerint pedig a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó, és a felülvizsgálati indítványban ez a tényállás nem támadható.

Erre figyelemmel a Kúria a megállapított tényálláshoz még annak esetleges megalapozatlansága esetén is kötve van, és a felülvizsgálat során a vitatott jogkérdések kizárólag az alapeljárásban megállapított tényállás alapján bírálhatók el. A bizonyítékok eltérő értékelésére, eltérő következtetés levonására, bizonyításra, illetve ilyen célból az ítélet hatályon kívül helyezésére nincs lehetőség.

Ugyanakkor nem tartozik a felülvizsgálatra okot adó - az előzőekben már felhívott - eljárási szabálysértések körébe az, hogy a másodfokú bíróság a lefolytatott bizonyítás ellenére az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást megalapozottnak találta.

Emellett nem is helytálló a védő azon álláspontja, hogy ezzel a másodfokú bíróság eljárási szabályt sértett.

Kétségtelen, hogy a Be. 353. § (1) bekezdése szerint a másodfokú bírósági eljárásban akkor van helye bizonyításnak, ha az elsőfokú

bíróság a tényállást nem derítette fel vagy az hiányos, továbbá, ha a bizonyítás az elsőfokú bírósági eljárásban megvalósult szabálysértés orvoslását eredményezheti.

Azonban a másodfokú bíróság a bizonyítás elrendelésével nem feltétlenül azt deklarálja, hogy a tényállás megalapozatlan, azt a tényállás megalapozottságának megerősítése érdekében is elrendelheti. Amennyiben pedig a bizonyítás eredményéhez képest azt állapítja meg, hogy az megalapozatlanságot nem tárt fel, illetve ilyet nem támaszt alá, és ezért az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás megalapozott, törvényesen jár el.

A védő érvelésével ellentétben a Debreceni Törvényszék **1.Sz.** szakértő véleményét nem mérlegelte felül, noha erre a Be. 352. § (3) bekezdése esetén egyébként - amennyiben megalapozatlanságot észlel - törvényes lehetősége lett volna.

A részbizonyítás eredményének másodfokú határozatban történő részletes rögzítésére pedig egyértelműen nem volt szükség, mivel a másodfokú bíróság nem érintette az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást.

A Kúria a Be. 423. § (5) bekezdése alapján hivatalból lefolytatott vizsgálat során nem észlelt egyéb, a felülvizsgálatot megalapozó eljárási szabálysértést sem.

Ezért a részben alaptalan, részben kizárt felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, és a megtámadott határozatokat a Be. 426. §-a alapján hatályában fenntartotta.

A Kúria végzése elleni fellebbezést a Be. 3. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a 416. § (4) bekezdés b) pontja zárja ki. Az ismételt indítvány benyújtásával összefüggő tájékoztatás a Be. 421. § (3) bekezdésén alapul azzal, hogy ez esetben a Kúria az indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát is mellőzheti.

Budapest, 2016. március 8.

Dr. Mészár Róza s.k. a tanács elnöke, Dr. Csák Zsolt s.k. előadó bíró, Dr. Soós László s.k. bíró

A kiadmány hitelül:
TóthLné
bírósági tisztviselő